

Grapa med Travnikom in Šitami

in Nejc Pozvek

Grapa iz naslova, ki jo je Grega Kresal v Zimskih vzponih označil z največjimi presežniki, si morda zasluži naziv največja klasika med klasikami. Gre pravzaprav za sosedo prej opisane smeri, le da si je za dostop in sestop po navadi potrebno vzeti več časa. To lepo linijo med dvema mogočnima severnima stenama so prvi pozimi zmogli Mitja Košir, Janez Kunstelj in Lojze Novak leta 1970, naslednje zimske ponovitve pa so sledile šele trinajst let pozneje.

Nazadnje je bila pred letošnjim letom množično obiskana v februarju 2001 (če me moj, sicer mlad, spomin ne vara), letos pa sta jo ponavljavcem ponudila alpinistka leta Lobnikova in soplezalec Marčič.

Objave o izvrstnih razmerah so seveda tudi v to smer zvabile množico navez, od nadebudnežev do legend slovenskega alpinizma, ki so prišli obujat spomine ali pa poravnat stare račune. Poznavanje situacije izpred treh dni me je prepričalo, da sem že tako kratek spanec še malce skrajšal. Z Markom sva že okoli pol šeste zjutraj krenila iz Planice, kjer pa je bil vozni park že številen. Seveda, vikend. Presenetila naju je že v ranem jutru prešerno razpoložena in dodobra napolnjena jedilnica planinskega doma, a brez pomislekov sva jo mahnila naprej po poti proti Jalovcu. Tokrat so v ledeno mrzlem jutru snežinke nesramno zbadale v oči, gosta megla pa je morda kakšnega nepoznavalca terena zavedla med zmedenimi stopinjami in mu v temni noči še malce podaljšala dostop. K sreči sva pravočasno opazila luč predho-



V spodnjem delu grape med Travnikom in Šitami

dne naveze in nato z malce višjim pulzom med prvimi prisopihala pod steno. Na strmem snežišču pod steno so se nam »vremena zjasnila«, na ozki polički pod vstopom sva se kar se da hitro pripravila na vzpon in prva odplezala vstopnih 50 metrov do majcene lope v kotu na desni.

RAZMERE SO VABILE NASMEH NA OBRAZ

Smer v spodnjem delu, prav tako kot njena sosedo, ne spominja ravno na grapo. Sprva se pleza v zasneženih plateg, ki na desni tvorijo zaprt kot s steno Šit. Morda bi prvih 200 metrov strme plezarije še najbolje opisali kot plezanje po zelo strmi

rampi, ki se vseskozi pne rahlo proti levi. V lopi nas pričakata dva klina in večina plezalcev se naveže prav tu. Iz votlinice je še najbolje tik pod previsom izplezati malce po skali v led, nato pa se začne en sam užitek. Na naslednjem varovališču nas zopet pričakata klina na desni za hrbtom. Raztežaj više je na samotni skali iz ledu mohl star svedrovec, naprej pa so bila mesta in tudi sneg zelo primerni za ureditev varovališč z lednimi vijaki in cepini. Plezanje je v spodnjih štirih raztežajih podobno plezanju v Travniški grapi, a je strmina le malce bolj konstantna in se večino časa giblje okoli 80°, mestoma doseže tudi popolno vertikalo. Teren se

nato položi, v desno pa se odpre izrazita grapa, ki jo je moč doseči na različne načine. Stopinje so se tu razšle na vse strani. V razmerah, kakršne so vladale letos, si je lahko pravzaprav vsaka naveza poiskala svojo varianto. Najine vrvi so romale v nahrbtnik in v dobri veri, da bova nekje višje prečila v dno grape, sva nadaljevala naravnost in strmo navzgor. A prehod se nama je vse bolj skrival in odmikal,

sneg je bil v vseh malce položnejših delih slabo predelan. Odločila sva se za direktno nadaljevanje in naslednjih, približno 200 metrov nenavezana preplezala zelo lepo linijo po neizrazitem stebru levo od originalne smeri. Strmina je z višino le narasčala in plezanje je bilo res impozantno, razmere pa so vseskozi vabile nasmeh na obraz – vse lepe besede so bile že zdavnaj izrabljene. V zgornji tretjini stene naklo-

nina malce popusti, smer zavije rahlo desno, nato pa v nekaj strmih skokih (do 90°) doseže vršno skalno zaporo, ki se ji ogne proti levi. V dobrih treh urah sva tako povsem navdušena nad doživetim in preplezanim izstopila blizu vrha Travnika. Po urici počitka in nastavljanja soncu v kičastem dopoldnevu sva se nato odločila še za majhno popestritev dneva, saj gora nimava moč videti ravno vsak dan. Povzpela sva se še na vrh Travnika ter preko vrhov vseh Mojstrovk prečila do najnižje ter se spustila po Župančičevi grapi proti Vršiču. Marko se je nato utrujen zapeljal po zadnji plati navzdol, sam pa sem preplezal še zelo lepo snežno-ledno linijo nekje med Župančičevo in Sestopno grapo v Mali Mojstrovki. Na Vršiču je zgodba že znana – ob vikendih res ni težko najti prijaznega prevoznika. Pozno popoldne sva se v Planici oba strinjala, da si popolnejšega dne ne da predstavljati.

Razmere, ki jih bomo najbrž še dolgo pomnili, so se s koncem meseca iztekle. Alpinistična aktivnost se je skoncentrirala na slapove. Vsi, ki so izkusili darove gora in narave v teh dneh, verjetno ne skrivajo navdušenja. Začetek letošnjega leta bo nedvomno ostal v lepem spominu. ◯

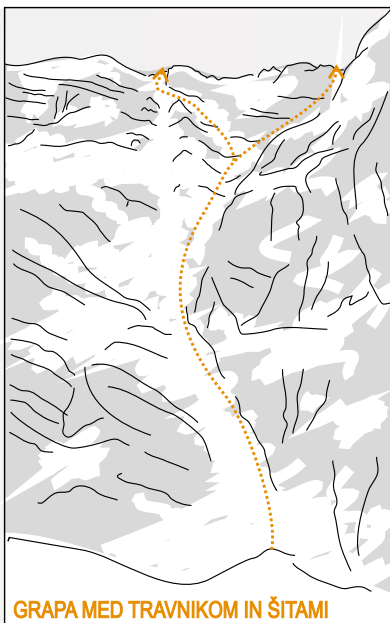
Grapa med Travnikom in Šitami, Travnik-Šite Bor Šumrada

Ocena: IV+/4, M, 85°/75°, 45°, 600 m.

Dostop: Po cesti iz Planice do doma v Tamarju. Nato po markirani poti proti Jalovcu, kjer se pod steno Šit usmerimo levo in po dolgem snežišču dostopimo do pod strme, v levo usmerjene rampe, ki je dobro vidna že iz doline.

Sestop: Najboljši je sestop po grebenu Mojstrovk na Vršič, kjer pa si je priporočljivo urediti prevoz nazaj v Tamar. Sestop preko Jalovške škrbine v Tamar je daljši in v zimskih razmerah dosti težavnejši in manj priporočljiv.

Vodnik: Gregor Kresal: Zimski vzponi. Sidarta, 2007.



Risala: Barbara Žižič



Začetek Grape med Travnikom in Šitami FOTO: ANŽE ČOKL